

ZAPISNIK I ZAKLJUČCI međunarodne konferencije PRIMENA KONVENCIJE SAVETA EVROPE PROTIV NASILJA PREMA ŽENAMA – dve godine od njenog potvrđivanja u Republici Srbiji

Autonomni ženski centar je 29. oktobra 2015. godine organizovao, treću po redu, međunarodnu konferenciju pod nazivom „Primena Konvencije Saveta Evrope protiv nasilja prema ženama – dve godine od njenog ratifikovanja u Republici Srbiji“.

Na uvodnom panelu, učesnicama i učesnicima konferencije su se obratile/-i:

Tanja Ignjatović, ispred Autonomnog ženskog centra, koja je podsetila da su najvažniji pokazatelji uspeha našeg rada, ne to koliko smo radile/-i, već da li je ono što smo radile/-i dovelo do realnih promena u životima žena sa iskustvom nasilja, da li je nasilje zaustavljeno i da li su one i njihova deca bezbedni.

Nadia Ćuk, zamenica šefa Misije Kancelarije Saveta Evrope u Beogradu informisala je učesnike/ce o formiranju ekspertske radne grupe (GREVIO) i o postupku praćenja primene Konvencije, kao i o načinu na koji Savet Evrope može da pruži podršku državama u postizanju standarda, naglašavajući značaj entuzijazma koji je proizveden u Srbiji u vezi sa ratifikacijom i primenom ove Konvencije.

Meho Omerović, predsednik Odbora za ljudska i manjinska prava i ravnopravnost polova u Narodnoj skupštini Republike Srbije, naveo je aktivnosti koje je ovaj Odbor preduzimao u 2015. u nameri da se stvori povoljan „ambijent“ za unapređenje ravnopravnosti između žena i muškaraca i smanji nasilje prema ženama, kao najdrastičnija posledica neravnopravnosti, naglašavajući važnost nadzorne, odnosno kontrolne uloge Narodne Skupštine u primeni zakona i strateških dokumenata.

Branka Drašković, posebna savetnica potpredsednice Vlade Republike Srbije za rodnu ravnopravnost, u ime Koordinacionog tela za ravnopravnost polova Vlade Republike Srbije, predstavila je aktivnosti tog tela na unapređenju rodne ravnopravnosti i smanjenju nasilja prema ženama, uključujući i pitanja ekonomskog osnaživanja i medijskog izveštavanja, naglašavajući važnost multisektorske saradnje i učenja iz iskustava koje ima Autonomna pokrajina Vojvodina u ovoj oblasti.

Anita Beretić, pomoćnica za rodnu ravnopravnost u Pokrajinskom sekretarijatu za privredu, zapošljavanje i ravnopravnost polova, obavestila je o efektima primene pokrajinskog programa (strateškog dokumenta) za zaštitu žena od nasilja (2008-2012/13), kao i o ciljevima i glavnim aktivnostima novog strateškog dokumenta (2015-2020), koji je usaglašen sa Konvencijom, u oblastima za koje je nadležna AP Vojvodina, naglašavajući važnost da se ključni poslovi povere onima koji imaju visoka profesionalna znanja u oblasti, uključujući predstavnice ženskih organizacija.

Rad u tri diskusione grupe je organizovan u vezi sa temama: krivično pravo i hitne mere zaštite za žrtve nasilja, specijalizovane usluge podrške – podrška za žrtve seksualnog nasilja i specijalizovane usluge podrške – nacionalni SOS telefon. Posle uspešnih diskusija i razmene iskustava sa predstavnicama iz regiona – Austrija, Slovenija, Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Crna Gora i Makedonija, Danijela Pešić je izvestila o zaključcima radnih grupa:

Grupa za krivično pravo i hitne mere zaštite:

1. Utvrditi ko je nadležan za koordinaciju rada na izmenama krivičnog zakonodavstva
2. Učiniti proces rada na izmenama krivičnog zakonodavstva u skladu sa Konvencijom:
 - hitnijim
 - transparentnim i
 - inkluzivnim za mišljenja i stavove svih učesnika u postupku zaštite žrtava.
3. Inicirati formiranje usko stručne intersektorske radne grupe radi usaglašavanja stavova i nadležnosti vezanih za usvajanje hitnih mera zaštite.

Grupa za podršku žrtvama seksualnog nasilja:

1. Predložiti Ministarstvu zdravlja i Ministarstvu pravde, uz podršku Koordinacionog tela za ravnopravnost polova i Pokrajinskog sekretarijata za zdravstvo, socijalnu politiku i demografiju, da iniciraju izradu intersektorskog protokola o postupanju u slučajevima seksualnog nasilja koji bi obuhvatio:
 - ulogu i postupke svih nadležnih službi uključujući specijalizovane službe za podršku žrtvama
 - postupanje nadležnih organa i u slučaju maloletnih i u slučaju punoletnih žrtava svih oblika seksualnih delikata (u jednom dokumentu)
 - razmenu informacija, uključujući povratne informacije
 - mehanizme za praćenje i procenu uspeha primene protokola.
2. Inicirati postupke za formiranje centara za žrtve seksualnog nasilja pri zdravstvenim ustanovama gde aktuelno postoje stručni resursi.
3. Iskoristiti priliku da se uči iz iskustva AP Vojvodine (prilikom sprovođenja projekta), uključujući model izrade protokola i model formiranja centara za podršku žrtvama.
4. U narednom periodu formirati dovoljan broj centara za žrtve seksualnog nasilja, geografski raspoređenih na takav način da garantuju dostupnost ove usluge za sve žrtve, uključujući žene iz marginalizovanih grupa.
5. Nastojati da se uz medicinsku i forenzičku pomoć omogući intervencija u kriznim situacijama i upućivanje na specijalizovanu (dugoročnu) pomoć, kao što su individualno savetovanje, grupe samopomoći, podrška žrtvama u sudskim procesima i druge vrste praktične pomoći.
6. Učiniti da formular za dokumentovanje nasilja bude sastavni deo elektronske zdravstvene dokumentacije.

Ministarstvo unutrašnjih poslova je informisalo o obukama za forenzičare.

Grupa za nacionalni SOS telefon:

1. Jedinstveni SOS telefon za žene sa iskustvom nasilja treba da ispunjava standarde predviđene Konvencijom:
 - besplatna SOS telefonska linija
 - pokriva teritoriju cele države
 - dostupan 24 sata dnevno, sedam dana u nedelji
 - pruža podršku pozivateljicama u poverljivoj formi ili čuvajući njihovu anonimnost
 - pruža specijalizovanu podršku za sve vrste nasilja obuhvaćene Konvencijom.
2. Pružateljke usluge treba da budu ženske nevladine organizacije koje su specijalizovane za psihološku i pravnu podršku ženama sa iskustvom nasilja.
3. Celokupno funkcionisanje SOS telefona treba da bude finansirano iz državnog budžeta (nacionalni, regionalni i budžeti lokalnih samouprava).

4. Pri uspostavljanju nacionalnog SOS telefona za žene sa iskustvom nasilja kao model koristiti jedinstveni SOS telefon za teritoriju AP Vojvodine.
5. U procesu uspostavljanja nacionalnog SOS telefona ugledati se na regionalne primere dobre prakse, a izbeći negativna iskustva.

Na završnom panelu, Vanja Macanović je pozvala govornice da izveste o praktičnim rešenjima i problemima u vezi sa organizovanjem zaštite žena od nasilja:

Maria Rösslhuber, koordinatorica evropske mreže Žene protiv nasilja (WAVE Mreža) je predstavila postupanje austrijske policije u vezi sa izdavanjem hitnih mera zaštite od nasilja, naglašavajući važnost činjenice da ove mere ne zavise od prijave ili želje žene, da ona biva informisana o svim daljim mogućnostima zaštite i dobija podršku specijalizovane ženske organizacije za sve postupke u kojima učestvuje.

Gordana Stevanović, zamenica Zaštitnika građana za prava deteta i rodnu ravnopravnost, izvestila je učesnice/-ke o ključnim problemima u primeni zakona, opšteg i posebnih protokola, sa kojima se kancelarija Zaštitnika građana susreće u radu po pritužbama građanki i tokom monitoring poseta u 15 opština, naglašavajući problem nedostatka jedinstvenih evidencija, nepoznavanje propisa ili nespремnost da se oni primenjuju i pored službene obaveze.

Milana Lazić, iz Tima za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva Vlade Republike Srbije, informisala je o aktivnostima Tima i Koordinacionog tela za ravnopravnost polova u izradi indeksa rodne ravnopravnosti, objašnjavajući važnost tog pokazatelja, kao i probleme u uključivanju domena nasilja, i najavila okrugli sto na kom će biti predstavljeni rezultati kvalitativnog istraživanja o delotvornosti sistemskih mehanizama za sprečavanje nasilja prema ženama i nasilja u porodici koji su realizovali Autonomni ženski centar i Tim, u saradnji.

Autonomni ženski centar se obavezao da zapisnik sa zaključcima prosledi svim učesnicama i učesnicima konferencije, uključujući i one koji su izrazili želju, a nisu bili u mogućnosti da dođu. Takođe, AŽC će na osnovu zaključaka formulisati inicijative prema nadležnim državnim telima, koje će takođe dostaviti učesnicama i učesnicima konferencije.

U Beogradu, 30. oktobra 2015. godine